« بوزانطيون »
يوميه سياسي وعلمي وادبي جريده صاحب امتيازي
بيلزيان
باب عالي جاده سي نومرو ٣٨ ده مطبعه سنده اداره ايدن
PUZANTION
Journal Politique, Scientifique et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddessi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԿՈՍԱՆ ԳԱՐԱ — ԿՈՍԱՆ ԳԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻԶԱՆԴԻՈՆԻ ԳԻԶԵԱՆ
Իդիմայ Թերթին կ'առուածքէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐՔԷՆ
Ան որ կ'ուզուին Ամէն գրութիւնք

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. 6 ամս. 3½, 3 ամս. 2, կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ. Արտասահման 40 ֆր. 6 ամս. 20, 3 ամս. 10, Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսֆ. Լոքալէ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 459 — Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1898 ԱՊՐԻԼ 28/ԹՈ ՄԱՅԻՍ — 19 ՋԻԼՀԻՃՃԷ 1315 — 28 ՆԻՍԱՆ 1314 — Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 459

ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԸՆԹԱՑՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Սպանիոյ յոխորտացին նորանոր պարծանքը. — Ամէրիկա-Սպրիկեան Դաշնակցութիւնը. —Մայր. Ամէրիկեան Սպրիկներուն ոչնչացումն Եւրոպեան Սպրիկներուն վրայ։

Մը. Մաքինլի վերջապէս առած է ժամանակիս ճշմարիտ պատերազմական տեղեկագիրը։ Թէ այս առուգապատում Տեղեկագրէն եւ Թէ ռազմական ամէն մեծ Թերթերու ստացած հեռագրերէն որոշ հասկցուեցաւ որ Սպանիացիք պարտութեան մատնուելու բան մը չեն ունեցեր Քաւիտէի եւ Մանիլայի ծովամարտերուն առթիւ։ Դիտենք որ նոյն իսկ պարտուելեան մէջ ազգ մը ինքզինք մխիթարելու բան մը կրնայ ունենալ, երբ ապացուցուի թէ յաղթելու համար ան մեկ մէկ միլոց զոհ երբ էր, Թէ ոչինչ անտես Թողած էր զոր ճարտարարուեստութիւն, արուեստ եւ քաջութիւն կրնային Թելադրել պատերազմիկներուն։ Բայց ճիշտ այս առաքինութիւնք մեծ մասամբ պակսեր են Սպանիացիներուն, եւ Ամերիկացիք Փիլիպպեանց այնքան դիւրաւ տիրեր են ոչ միայն իրենց կորովով այլ եւ իրենց հակառակորդներուն անհաւատալի պակասութիւններով։

Քարտէսի վրայ պարզ ակնարկ մը նետել բաւ է տեսնելու Թէ Մանիլայի ընդարձակ ծովախորշը պաշտպանուած է նեղուցով մը, որուն մէկ տեղը կան կըզգիներ եւ ցցուեալ դիրքեր, Քորեհիտոր, Քապալլօ, Էլ Քրայէ, եւն., որք չատ լաւ կրնային իրենց համակեցրոն կրակին մէկ տեղ առնուլ Թշնամին, և փճացնել զայն, մանաւանդ օգնութեամբ ընդարձակ Թորփիլներու, որք հիմակ առ հասարակ ամէն նեղուցներու, ծովային ամէն նեղ անցքերու պաշտպանութեան համար է՛ն հզօր միջոցը նկատուած են։ Գոնէ Հավանայի առջեւ Մէնին օդն երնեկը Մոնդոնօ ծովակալին եւ Բրմօ մարեչալին աչքը բանալու չէ՞ր։ Անմեղ զրահաւոր մը երբ կարելի է օդն հանել, ո՛րքան աւելի՝ Թշնամական դիտաւմով ներս մանել Թշնամական դիտաւմով ներս մանել ուզող մարտանաւերու չարք մը։ Հաւասարակ ազմուութեամբ օժտուած ծովակալի մը ձեռքին մէկ, Քավիտէ և Մանիլա պէտք էր անառիկ ըլլային, պաշտպանուելով (1) ծովու տակէն Թորփիլներով, (2) ծովուն վրայ կզգիներուն հրետանիներով, (3) երկուց եզերաց բերդերով, և (4) մարտանաւերու կրկին չարքով։ Արդ, պաշտպանութեան այս քառակուսի միջոցները կուտ մը չեն արժած. որովհետեւ Սպանիացիք է՛ն տարրական զգուշութիւնները զանց ըրած են։ Մէք ի սկզբան չկրցինք հաւատալ, բայց նորանոր տեղեկութիւններ ալ ապացոյց չէզոքացին որ նախորդ չաթաթ գիշեր, ժուլիին չորհիւ, Տիւէյ յայտները է իր ուղիները ներս խօթել Քորեհիտոր ամրացած կզգիին քովէն, եւ «մարդ ֆուրին չէ գացեր», ինչպես կ'ըսեն ռամկօրէն։ Սպանիացիք քալ գիտէին որ Թշնամին Հոնկ-Հոնկէ յատկապէս իրենց վրայ եկած էր, եւ ծովածոցին գուրբը կ'դեգերէր, բայց ելեկտրական լոյս չունին եղեր որ ծովածոցին մուտքը լուսաւոր պահէին չարասնակ՝ մանել ուզողն արգիլելու համար։ (*) Մեծ պատիւ Տիւէյ ծովակալին՝ այն յանդգնութեան, արուեստի այն ճարտարութեան եւ այն զգուշութեան համար որով կրցեր է կարել կամ չէզոքացնել Թորփիլներն եւ ապահով անցք մը ճարել իրեն՝ այնպիսի տեղէ մը ուր կրնային զիրար խաչաձեւել Թէ՛ եզերքէն եւ Թէ կզգիին վրայէն արձակուած ռումբերն ու գնդակները։ Բանը բանէն անցնելէն ետեւ, այսինքն՝ ամերիկեան մարտանաւերը մի առ մի բայց արարչաներս մրտնելէն ետքն է որ Քորեհիտոր կըզգիին պահապանք սկսեր են Թնդանօթ արձակել, բայց այս ռումբերը կարծես ողջոյնի Թնդանօթներ էին։ Ուրիշ օգուտ չեն ունեցեր բայց եթէ Քավիտէի բերդապահներն եւ Մոնդօնօ ծովակալին քնացող նաւազներն արթնցնել, երբ արդէն Ամերիկացիք Քավիտէի առջեւ հասեր էին, եւ առաջերու դժուարին հեղեղ մը կ'տեղացնէին Թէ բերդերուն Թէ նաւերուն վրայ։ Թո՛ղ չըսուի ուրեմն Թէ մեծ ազգ մը իր Ամենակարող Տօլարով յաղթեց փոքրիկ բայց ուշիմ եւ քաջարի ազգի մը։ Ամերիկեան նաւերը գրեթէ բնաւ չեն վնասուեր, որովհետեւ սպանիացի Թնդանօթաձիգները նշան առնելու վարժութիւն չէին ըրած, այնքան ընաիր դիրքեր բռնած ըլլալով հանդերձ։ Հակազդութեանէական Թերութիւններ գործեր էին էն մեծ վտանգի ժամուն, երբ չի կրնար ըսուիլ Թէ Թշնամին յանկնկալս երեւցաւ իրենց առջեւ։ Հետեւանքն այս է որ Սպանիա իր երեք դարու մեծ ժառանգաւորութիւնն չերեք ժամու մէկ ձեռքէ հանեց, առանց գո՛նէ զգալի վնաս մը տալու յարձակող Քշնամին։ Ամերիկացիք բռնելովին ձրի տիրեցին Փիլիպպեանց։ Պատերազմին ընթացքը ցոյս վայր կէտ առ կէտ հաստատեց ինչ որ Բիւզանդիոն եւ Լոյդ ամիներ առաջ գուշակեր էին Սպանիացիներուն նկատմամբ։

*** Ինչ որ ալ ըլլան ներկայ պատերազմին ուրիշ արդիւնքներն, այժմէն իսկ որոշ արդիւնք մը կայ զոր անգլեւսաքսոն մամուլը խնդուքեամբ կ'ողջունէ, այն է՝ Մ. Նահանգներուն եւ Անգլիոյ բարեկամական յարաբերութեանց այն ամրանալ մտերմացումն որ իրենց մէջ բարոյական դաշնակցութիւն մը գոյացած կ'նկատուի։ Նիւ Եորքի մեծ Թերթերը այս կարծիքը կ'յայտնեն Թէ Փիլիպպեան կզգիներն անգամ մը ազատուած ըլլալով սպանիական յոռի մատակարարութենէն, այլ եւս ներելի չէ նոյն վարչութեան դարձնել, այլ պէտք է որ Ամերիկա իրեն համար վար դնէ, եւ կամ Անգլիոյ Թոզուլ, ո՛չ Թէ իբրեւ առեւտրական գործոզութիւն, այլ իբրեւ մարդասիրական կարգադրութիւն մը։ «Ո՛չ միայն ներելի չէ Սպանիոյ Թոզուլ Փիլիպպեաններն, այլ եւ ո՛չ իսկ այնպիսի Տէրութեան մը որոյ մէջ Թոռներ սպանիականէն չեն տարբերիր։ Միակ Տէրութիւնն որ ի վնաս ուրիշներու չպիտի կառավարէր Փիլիպպեաններն՝ Անգլիա կրնար ըլլալ, որ իր գրաւած երկիրները կը բանայ մէջազգային վաճառականութեան առջեւ, և արդար, հաւասար, ապահով, մարդասէր օրէնքներով կ'վարէ բնիկները։» Այս է գոնէ նէ՛ Եւրոպի կարծիքն, որ կ'ներկայացնէ Թէ՛փիլիպպեան կզգիներուն Անգլիոյ Թոզուքն իրական նուիրագործումը պիտի ըլլար անգլիախօս ազգերուն զինակցութեան, որ ծո՛ր. Դարուն վերջին տարիներուն նշանաւոր գէպքերէն մէկն է, և ի. Դարուն առաջին տարիներուն մէջ ա՛լ աւելի նշանաւոր հանդիսանալ ահմանուած է։»

Նորալատին ազգերն, և յայսմ մասին անոնց համամիտ նաեւ Գերմանիա, չատ ուրախ կ'ըլլային Անգլիան և Ամերիկան իրարու հակառակորդ տեսնելով, կամ ենթագրելով։ Դեռ անցեալ օր Թան մամուլը հաճոյք մը կ'զգար Քաւելով բոլոր այն խնդիրները որոց պատճառաւ գժտութիւն ծագած է Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց միջեւ։ Աշխոյժի օրերէն է վեր։ Արդ. հիմակ ա՛յնքան տեսն են միշազգային յարաբերութիւնք, հաղորդակցութեանց դիւրութիւնն այնպիսի տիեզերական համերաշխութիւն մը յառաջ բերած է որ աշխարհի մէկ կողմը կարեւոր դէպք մը տեղի չունենար որ ամէնէն հեռաւոր տեղուանք արձագանգ չգտնէ։ Հետեւապէս, Մանիլայի առջեւ արձակուած Թնդանօթներն ամբողջ աշխարհ Անգլիոյ և Ամերիկայի կապերը։ Արդէն, Մայր. Արեւելքի դէպքերն ու խնդիրները չատ բեզուն են ժամանակէ մի վեր։ Դիտելի է որ Եւրոպեան Տէրութեանց չնշած զրահաւորները նախ և առաջ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ փորձուեցան, երբ Քուբլէ ծովակալ Լամպսոնց չինական նաւատորմին, երբ Ճաբան փճացուց չինական զրահաւորներն, և երբ Ամերիկացիք ոչնչացուցին սպանիական մարտանաւերը։ Եւ յետոյ, նորանոր զինակցութիւնները իրենց չարժառիթը կամ արտայայտութիւնը գտան Մայրագոյն Արեւելքի կռվը։ Եւրոպայի երբեակ Չինակցութեան տեղ հոն ուրիշ երբակ Չինակցութիւն մը կայ, Ռուսիայէ, Գերմանիայէ եւ Փրանսայէ բաղկացած, եւ սոսը դեմ հետզհետէ կ'որոշուի, կ'ձգտուի ուրիշ երբակ Չինակցութիւն մը, Անգլիայէ, Ճաբանէ եւ Մ. Նահանգներէ բաղկացած։ Վերջապէս, Բուպպի խնդիրը կ'ըլլայ պատճառ որ Մ. Նահանգները տեսակ մը Եւրոպեան Տէրութեան կերպարան առնուն, եւ Մանրոյի վարդապետութիւնը կը յիշուի ցոյց տալու համար միայն նոյն բարեյիշատակ Նախագահին օրէն ի վեր իր ազգին ստացած քաղաքական մեծ եւ արդար ազդեցութիւնը։ Կարելի չէ ուրեմն գանգատիլ Թէ քաղաքական կացութիւնը ձանձրանալի միօրինակութիւն կ'ցուցնէ։ Ճշմարիտ Թատերաբեմի մը վրայ այսարուածները, տեսարանները, նոյն իսկ կենդանի պատկերներն, աւելի չուտ պիտի չյաջորդէին իրարու։

ԱՆԿԱԽ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

ՄԱՄՈՒԼՆ ԵՒ ՀԱՆՐԱՑԻՆ ԲԱՐՈՑԱԿԱՆԸ

Անցեալ օր, մեր ազգին մէջ բարեաց ապականութեան վրայ մի քանի խօսք ըրած առնուիս՝ մոռցած էինք յիշելու նաև Մամլոյ վարած դերն այս մասին։ Երբ երկրի մը, ժողովրդեան մը մէջ Մամուլը փոխանակ ի մէջ այլոց, հանրային բարոյականը պահպանելն իրեն կետ նպատակի ունենալու՝ ընդհակառակն զայն խանգարելու նկրտի. երբ հրապարակագիրը, հեղինակ կամ որ և է գրագէտ, ըլլայ չարաշահութեան համար, ըլլայ լոկ վեմզեկութեամբ կամ նոյն իսկ անզգուշութեամբ, իրեն գրչին ծայրն եկածը նետէ հրապարակի վրայ, մամուլն իրեն նուիրական պաշտօնը չարաչար գործածած կ'ըլլայ, եւ իր գործած չարիքին ազդեցութիւնը չատ աւելի է քան Թէ մանուածուներու, նոյն իսկ մեծամեծներու պատճառած գայթակղութիւնը։ Եթէ ծնոգք մը իր զաւակաց քով և որ եւ է քաղաքակրթեալ անձ անչափահաս պատանեաց և օրիորդաց կամ պատուաւոր ընկերութեան մը մէջ պարտաւոր է իր չարժուածքին և խօսուածքին մէջ զգուշաւոր ըլլալ պատշաճութեան և պարկեշտութեան սահմաններն ոտնակոխ չընելու, նոյն իսկ անզգուշութեամբ անպարկեշտ, վրան բաց խօսք մը բերնէն չհանելու, օ՛րքան առաւել հրապարակագիր մը որոյ գրուածքն հարիւրաւոր կամ հազարաւոր անձանց, այր Թէ կին, չափահաս Թէ անչափահասներու ձեռքն անցնելու սահմանեալ է, պէտք է զգուշաւոր ըլլայ այս մասին։ Դժբախտաբար այս օրերս տեղական մամլոյ մէջ լոյս տեսած մէկ երկու հրատարակութիւնք, որք աչքիս հանդիպեցան, ցաւալի տպաւորութիւն գործեցին ո՛չ միայն իմ վրայ, այլ եւ ծանօթներէս լուրջ եւ ողջախոհ մի քանի անձանց վրայ ալ որ այս նկատմամբ իրենց զգացմունքն հազորդեցին ինձ։ Ասոնցմէ մին գիտական լուրջ յօդուած մ'է այնպիսի Թերթի մը մէջ որ իր դիրքովն ու օգտակարութեամբը ահմանեալ է մեծաք ունենալու ամէն ընտանեկան յարկերու ներքեւ։ Ցաւոք ընտիպուած եմ սակայն ըսելու Թէ ես ամենայն փութով վերցուցի իմ առնս մէջէն այդ յօդուածը պատնակող Թիւն, որ մի՛ գուցէ անչափահաս զաւակաց ձեռքն անցնի։ Թող ներուի մեզ ուրեմն դիտել տալ յօդուածին յարգոյ հեղինակին, զոր անձամբ ճանչնալու պատիւը չունինք Թէ՝ Ա. Եւրոպական ազգաց մէջ՝ տղայոց և դպրոցականաց ինչպես նաև ընտանեաց ձեռքը գործածական եղած բառարանները մէջ խնամով դուրս Թողուած են բոլոր այն բառերն որք անպատշաճ են և կրնան մոլեկան հետաքրքրութիւն մը արթնցնել անչափահասից մէջ,—Թէեւ մեր մէջ Մխիթարեանք և կարելի է ուրիշ բառարանի հեղինակք ալ ամենեւին ուշադրութեան առած չեն այդ կէտը։ Բ. Եւրոպական լեզուաց մէջ անգամանութեան գիտական բառերը կ'բացատրուին հասարակաց-Թեան բերնին մէջ գործածական բառերէ բոլորովին տարբեր են կենդանեաց համար գործածուածներէն։ Մեր դպրոցներուն մէջ ալ բնագատմութիւն դասկ'տուի, բայց քնաւ չենք լսած որ մեր ակնարկած յօդուածին բառերը գործածուին։ և եթէ երբեք դասատու մը համարձակեր այդ բառերը գործածել տղայոց առջեւ, հարկ պիտի ըլլար կարծեմ Թեւէն բռնելով դպրոցէն դուրս նետել այդ դասատուն։ կ'յուսանք Թէ յարգելի յօդուածագիրը մեր ամենայն անկեղծութեամբ ըրած սոյն դիտողութեանց չի նեղանար, և ուրիշ անգամ կ'չանայ աւելի զգուշաւոր և պատշաճ բառեր գործածել իր միտքը բացատրելու. համար գիտական խնդրոց մէջ և ասիկա նոյն իսկ իր Թերթին չահուն համար։

*** Մեր սոյն յօդուածին տեղի տալով հրատարակութիւններէն մին ալ օրաթերթի մը մէջ ծանօթ անձնաւորութեան մը իբր Թէ բժշկական Ո՞ճ-բնաւորինն էր։ Մենք այն համոզումն ունինք Թէ բժիշկ մը նոյն իսկ քահանայէ մը, հոգեկան պոտ մը աւելի լուրջ եւ ծանրաբարոյ պէտք է ըլլայ... Եթէ չուզեր միայն լկտի կանանց եւ հանրաուններու բժիշկ ըլլալ եւ կամ Ջօհրապի Հանանց Բժիշկը։ Մեք վինչեւ վերջին յօդուածն հանգութեամբ կ'կարդայինք մեր երիտասարդ բարեկամին գրածները, բայց վերջիններն մէկ հատատացեք որ... ոտը եւել փախած էր։ Տեղը չէ՛ գոչել. բժիշկ, բժշկեա ղանձն քո. մեք բարեկամաբար կ'առաջարկենք իրեն իբր դարման՝ ամուսնութիւն մը կնքել, քանի որ առջի պահը մոտ է, փոխանակ դերասանուհիներու առանիկներուն վրայ հոգի տալու. ապա Թէ ո՛չ, կընայ ըլլալ որ օր մը իր զաշտանին բերմամբ մեր գեղարուեստասէր առգարան անանկ պարագայի մը մէջ գտնուի որ բոլորովին ֆոսոլան շաբաթ ընէ և սխալ դարման կամ բժշկական գործոզութիւն մը առաջարկելով, աւելի ծանր գայթակղութեան պատճառ տայ(*)։

*** Քանի որ բժշկոց վրայ է խօսքս, յիշենք սա տգեղ երեւոյթն ալ որ Պոլսոյ բժշկաց սովորութիւն դարձաւ վերջին տասնեակս, այն է հրատարակել ինքզինքնին իբր մասնագէտ ծանուցանող տոքդօրները չատ անգամ չեն մոռնար յիշել նաև կարգ մը այլև այլ հիւանդութիւնները զորս պատրաստակամութիւն կ'յայտնեն դարմանելու։ կ'հարցնենք դարձեալ, ո՞ր միաց մասնագիտութիւնը։

Ամէն պարագայի մէջ մեզ կ'երեւի որ բժշկաց այդ մերկապարանոց ծանուցմունքներն ալ անճահ և անպատշաճ են, և կ'արժէ որ չափաւորուին։ ՀՈՐՈՑ

(*).—Մենք չենք յուսար որ Մ. Պռատա գիտուն, հրէ իբրօք այն ոճով գրած է, ինչպես կ'ըսէ մեր Տօքդորը, պոպոռաբիլ անձնաւորութիւն մ'ըլլայ, գի խօսակից և մոլի մարդիկ կըբնան գտնուիլ նոյն իսկ դիտող մէջ. իսկ եթէ անոր սարիքին համար պոպոռաբիլ կ'անուանէ զայն, դիտել կուտանք Թէ պոպոռաբիլ պարբերներն ալ երբեմն անպատկառ կ'ըլլան, ինչպես օրիոկներըն կան Դաւիթ մարգարէէն մինչեւ մեր օրերը։ Դարձեալ եթէ Տօքդորին յիշած յօդուածը լուրջ ըլլար, ինչպես պէտք է ըլլայ գիտական հանդէսի մը մէջ հրատարակուած մեծ գիտունի մը գրուածքը, չատ խզճալի գաղափար կազմել կ'ըլլար երբ դաւեալ դատաւորայ դրութեան վրայ, որոց չանձնուած է այսօր արդարութեան կշիռն համայն քաղաքակրթեալ երկիրներու մէջ։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ինչպէ՞ս տարդ կ'սոքսայ. — Սոքսողաւթ պարտիներն և քնախօսական երեւոյթները. — Մահուան թամբ. Թնդանութեան թամբ. — Վէճակախաղերը. — Գիտութիւն մը դէպոպոլիտիններուն. — Սնոխան Բրնոյն երէյն դերը։

Սոքսո՛ւաբ։ Զկայ Թերեւս բան մը այնքա՛ն ներքնապէս կապուած մարդկութեան պատմութեան, որքա՛ն սոքսուան, ուր իր դերը գնալնէական է. կարելի՞ է որ մէկը, խորհրդատու, մըտայլ արկածելից պատմութիւն մը, դէպք մը, եղելութիւն մը լսելու ժամանակ, չգոչէ. «Ա՛հ, սոքսեցուքէ է այդ։» Ապահովապէս կ'ընենք կարգ մը բաներ, զորոնցմէն առերեսք քան զոր կ'ընէին մեր նախնիք. բայց անչէա կ'սոքսուանք, կ'դողանք այնպէս, որպէս անանք։ Սոքսուաբ՝ ցուրտի ոզբարիկ ղգացումն, ընկերացած մորթին կծկուժի եւ սեռակ մը ցնցուժի, մինչեւ նոյնը ինացած է մարդկային սեռութեան մէջ, դարերու սեռոզութեան միջեւ չեւ՛ բաց առեալ այն չար սոքսուան՝ որ ներմ առոյ կ'բերէ, մարդ էակը կ'դողայ նաեւ վախէն, բարկութենէն եւ երբեմն ալ գոհունակութենէ։ Շատ բառասացներ երգած են զայն։ Ահ՝ Մբուէն՝ որ կ'գոչէ։ «Որքա՛ն կ'սբեմ ձմրան սառիկ սոքսուաբ»։ Փլուզէա պատերազմական դոզը կ'երգէ — ականջը խօսի Սպաներացս—։ Տէլիւ քաղցր զեփիւռին զգուանքին առակ Լուբերը կ'զգացնէ։ Լամարթին մահու սոքսուաբ կ'նկարէ եւ Դուբեան գեղուհիին սէրբաբախ սոքսուաբ կ'մբմնէ։ Այլ հակառակ քերթողներու վարկենական այս երեւոյթներուն, սոքսուաբ ջերմական կանոնաւորման գործ մ'է։ անեզկիւղ սոքսուանք ուբեմն։ Սակայն երեք ձեւերու տակ կ'հանդիւ սու Թռնուորման սոքսուան, որ, առանց սոքսքին բարեխառնութիւնն զգալուէս փոխելու, մէջերէկ կ'ելլէ, երբ մարդ Թոյն կ'խմէ կամ կը Թունաւորուի. տեսակին ամէնէն սքգեղն է այդ։ Հոգեկան սոքսուան՝ որ զձեզ այժմ կ'ցնցէ, երբ օրէնսկի համար, Բիւզանդիոն մէջ կ'ընտիանք խորհրդաւոր, մթին, կամ գաղանային ոճիրի մը մանրամասնութիւններն, որք մարերը կ'ցնցեն գըելասն վրայ, սիրտը կ'հնչեն, հոգին կը խռովեն։ Լրագրական Թերթօններու այն ահագին մթերքն ուրիշ նպատակ չունի եթէ ոչ այս տեսակ ցնցում, սոքսուա Թելադրել, եւ այժմ գրականութեան գլուխ-գործոցներու յաջողութիւնն յաճախ սոքսուաներու Թուոյն հետ ուղիղ համեմատական է։ Ու Թասիմ իբ «Մարդասէր Ազգեան» մէջ յաճախ հայուհի ընթերցողները կ'չղթայէր հոգեկան խորհրդատու սոքսուաներու ժանեակի մը մէջ։ Վերջապէս ընկերական սոքսուան, ընտանի սոքսուաբ, բարի սոքսուաբ, ընկերական (ընկերդէ) կանանուորիչն, որ բուն միակ պաշտօնն է մարդկային մեքենային գործունէութեան մէջ քիչ մը կարգ դնել, իր պահանջ անդրադարձ կամ կեղրոնային է, վերջապէս հարթաչափ մ'է. կ'մաքառի ցուրտին դէմ, Քլոռալով Քմրած կենդանիի մը ջերմութիւնը չուռով կ'իջնէ 30°. քիչ քիչ կ'սկսի սոքսուն՝ որ նոյն չնչառական եւ ուղեղներուն մէջ Թեթե փոփոխմամբ մը կ'յայտնուի, ապա Թեթե ցնցում մը կ'սկսի և հուսկ ուբեմն կ'պայքի փոթորկալի եւ մեծ սոքսուներ։ Ջերմութեան անկումին մէջ յանկարծ կ'երեւի բարեխառնութեան բարձրացում մը։ Իր պահանջ Թեթեւ ջղային կեղրոններու պատճէն է։ Սոքսուաբ արդեօք, թէ՞ խանի կը-

ԱՍՏՂԱԳՈՐԾԱԿ

ՀԱՅԿ. Ե. ՊԵՊԵԿՅԱՆ

Հրատարակչական Ասոցիացիայի Նախագահ Ա. Ա. Ալեքսանդրովի հետ ունեցած հարցազրույցը, որ տպագրվեց «Իզվեստիա»-ի 5 հունվարի համարում, մեծ արձագանք գտավ ամբողջ աշխարհում։ Ալեքսանդրովի հայտարարությունը, որ Խորհրդային Միությունը պատրաստ է ստորագրելու Ատլանտյան դաշինքի անդամ պետությունների հետ ագրեսիայի չկիրառման պայմանագիր, ինչպես նաև Խորհրդային Միության առաջարկը՝ Գերմանիայի հարցով հնգակողմ կոնֆերանս գումարելու մասին, ընդունվեցին որպես նոր քայլ՝ ուղղված միջազգային լարվածության թուլացմանը։ Ալեքսանդրովի հայտարարությունը ընդունվեց նաև որպես նոր ապացույց այն բանի, որ Խորհրդային Միությունը ոչ մի նպատակ չի հետապնդում, բացի խաղաղության ամրապնդումից։

ՄԱՐՏԻ ԼՈՒՐԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ի ՄԱՐՏԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մարտ 30, 2338 թուին Հայաստանի Հանրապետութեան Ժողովրդային Խորհրդարանի ընտրութիւնները տեղի ունեցան 18 վայրերու մէջ։ Ընտրողներու թիւը 12 հազար 750 էր։ Ընտրութեան իրաւունք ունեցողներու 80 տոկոսը քուէարկեց։ Ընտրութեան արդիւնքները հետեւեալն են։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընտրողներ՝ 12,750

Քուէարկեցին՝ 10,200

Ստացած ձայներ՝ 8,670

Ընտրուած պատգամաւորներ՝ 15

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընտրողներ՝ 6,000

Քուէարկեցին՝ 4,800

Ստացած ձայներ՝ 3,960

Ընտրուած պատգամաւորներ՝ 12

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընտրողներ՝ 2,000

Քուէարկեցին՝ 1,700

Ստացած ձայներ՝ 1,530

Ընտրուած պատգամաւորներ՝ 5

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընտրողներ՝ 1,200

Քուէարկեցին՝ 1,020

Ստացած ձայներ՝ 918

Ընտրուած պատգամաւորներ՝ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՀՈՂ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընտրողներ՝ 1,000

Քուէարկեցին՝ 850

Ստացած ձայներ՝ 765

ԱՂՔԱՏ ԱՂՋԻԿ ՏԱՐԱԾՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՀԱՐԻՒՐ ՁՕՐԱՒՈՐԸ

Ս. Հակոբ Ծերունի մեր գիւղի ամենէն ունեւոր մարդն էր։ Ունէր հարիւր հազար ոսկի դրամագլուխ, եւ ամէն տարի տասը հազար ոսկի շահ կ՚ունենար։ Ամուսնացած էր ազնիւ կնոջ մը հետ, որ իրեն պէս ազնիւ սիրտ մը ունէր։ Ունէին երեք զաւակներ, որոնք ամէնքն ալ ամուսնացած էին։ Ամէնքն ալ ապրելակերպ մը ունէին, որ իրենց հարստութեան համեմատ էր։ Ամէնքն ալ ունէին իրենց տունը, իրենց կառքը, իրենց ձիերը, իրենց ընտանեկան կեանքը։ Ամէնքն ալ ունէին իրենց ընկերական շրջանակը, ուր կ՚ապրէին։ Ամէնքն ալ ունէին իրենց հոգերը, որոնք ամէնքն ալ նիւթական էին։

Ս. Հակոբ Ծերունի ունէր նաեւ հոգեկան հոգ մը, որ ամէնէն մեծն էր։ Ունէր հարիւր հազար ոսկի, բայց չունէր մարդ մը, որ իրեն հարիւր ոսկի տար։ Ունէր տուն, կառք, ձիեր, բայց չունէր մարդ մը, որ իրեն տուն, կառք, ձիեր տար։ Ունէր ընտանիք, բայց չունէր մարդ մը, որ իրեն ընտանիք տար։ Ունէր ընկերական շրջանակ, բայց չունէր մարդ մը, որ իրեն ընկերական շրջանակ տար։ Ունէր հոգեկան հոգ մը, բայց չունէր մարդ մը, որ իրեն հոգեկան հոգ տար։

Ս. Հակոբ Ծերունի ամէն առաւօտ կ՚երթար եկեղեցի, եւ ամէն առաւօտ կ՚աղօթէր Աստուծոյ, որ իրեն մարդ մը տար, որ իրեն հարիւր ոսկի տար։ Ամէն առաւօտ կ՚աղօթէր, որ Աստուած իրեն մարդ մը տար, որ իրեն հարիւր ոսկի տար։ Ամէն առաւօտ կ՚աղօթէր, որ Աստուած իրեն մարդ մը տար, որ իրեն հարիւր ոսկի